

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2014,

kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákonné opatření Senátu č. 341/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o veřejných zakázkách

Čl. I

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 76/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 417/2009 Sb., zákona č. 179/2010 Sb., zákona č. 423/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 258/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 55/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb. a zákonného opatření Senátu č. 341/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 22 odst. 1 úvodní části ustanovení věty druhé se číslo „8“ nahrazuje číslem „7“.
2. V § 23 odst. 7 písm. a) úvodní části ustanovení se slova „objektivně nepředvídaných“ zrušují a za slovo „okolností“ se vkládají slova „, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat,“.
3. V § 30 odst. 5 se věta druhá nahrazuje větou „Pro tyto osoby platí § 74 odst. 7 a § 75 odst. 6 věta první obdobně.“.
4. V § 59 odst. 2 se věta druhá nahrazuje větou „Ustanovení § 74 odst. 7 a § 75 odst. 6 se na členy zvláštní komise použije obdobně.“.
5. V § 69 odst. 5 věty třetí se slova „nebo 6“ zrušují.
6. V § 71 se odstavec 6 zrušuje.

Dosavadní odstavce 7 až 11 se označují jako odstavce 6 až 10.

7. V § 71 odst. 8 a v § 71 odst. 9 větě první se číslo „8“ za slovem „odstavce“ nahrazuje číslem „7“.

8. V § 71 odst. 10 se slova „8 až 10“ nahrazují slovy „7 až 9“.

9. V § 72 odst. 3 se číslo „9“ nahrazuje číslem „8“.

10. V § 72 odst. 4 větě první se číslo „7“ nahrazuje číslem „6“.

11. V § 72 odst. 5 se číslo „8“ nahrazuje číslem „7“.

12. V § 72 odst. 6 se slova „5, 6 a 9 až 11“ nahrazují slovy „5 a 8 až 10“.

13. V § 73 odst. 1 větě druhé se číslo „9“ nahrazuje číslem „8“.

14. § 74 včetně nadpisu zní:

„§ 74

Složení hodnotící komise

(1) Pro posouzení a hodnocení nabídek v otevřeném řízení, užším řízení, soutěžním dialogu a ve zjednodušeném podlimitním řízení a pro předběžné hodnocení nabídek v jednacím řízení s uveřejněním ustanoví veřejný zadavatel hodnotící komisi. Činí-li hodnotící komise ve vztahu k dodavatelům úkony podle tohoto zákona, platí, že tyto úkony činí jménem zadavatele.

(2) Povinnost veřejného zadavatele ustanovit hodnotící komisi podle odstavce 1 se nepoužije při zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému podle § 95. V takovém případě provede hodnocení prostřednictvím automatické metody hodnocení zadavatel.

(3) Hodnotící komise musí mít alespoň 5 členů. Je-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky, musí mít hodnotící komise nejméně jednu třetinu členů s příslušnou odborností ve vztahu k předmětu veřejné zakázky.

(4) Členem hodnotící komise musí být vždy zástupce veřejného zadavatele. Současně se jmenováním členů hodnotící komise jmenuje veřejný zadavatel za každého člena hodnotící komise jeho náhradníka. Ustanovení tohoto zákona vztahující se na člena hodnotící komise platí obdobně pro jeho náhradníka.

(5) Členem hodnotící komise musí být u nadlimitních veřejných zakázek na stavební práce autorizovaný architekt, autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik⁸⁵⁾.

(6) U významných veřejných zakázek zadávaných veřejným zadavatelem podle § 2 odst. 2 písm. a) a b) musí mít hodnotící komise alespoň 9 členů. Je-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky, musí mít nejméně dvě třetiny členů hodnotící komise příslušnou odbornost ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Hodnotící komisi ustanoví vláda, a to na návrh

a) ministra nebo jiné osoby, která jedná navenek jménem veřejného zadavatele podle § 2 odst. 2 písm. a)⁵⁴⁾, nebo

b) ministra nadřazeného veřejnému zadavateli podle § 2 odst. 2 písm. b).

(7) Členové hodnotící komise nesmí být ve vztahu k veřejné zakázce a k uchazečům podjati, zejména se nesmí podílet na zpracování nabídky, se zřetelem k výsledku zadávacího řízení jim nesmí vzniknout osobní výhoda nebo újma, nesmí mít osobní zájem na zadání veřejné zakázky a s uchazeči je nesmí spojovat osobní ani pracovní či jiný obdobný poměr. O své nepodjatosti učiní člen hodnotící komise písemně prohlášení veřejnému zadavateli na počátku prvního jednání hodnotící komise nebo na počátku jednání, na němž je poprvé v hodnotící komisi přítomen. Pro tento účel sdělí veřejný zadavatel členovi hodnotící komise před prvním jednáním identifikační údaje uchazečů, kteří podali nabídky.

(8) Vznikne-li důvod k podjatosti některého člena hodnotící komise v průběhu její činnosti, je povinen tuto skutečnost bezodkladně oznámit veřejnému zadavateli. Veřejný zadavatel v takovém případě vyloučí člena hodnotící komise z další účasti v hodnotící komisi. Vznikne-li veřejnému zadavateli pochybnost o nepodjatosti některého člena hodnotící komise, postupuje obdobně. V takovém případě vyzve předseda hodnotící komise k činnosti v hodnotící komisi za vyloučeného člena jeho náhradníka.

(9) Veřejný zadavatel, který zadává veřejnou zakázku na základě rámcové smlouvy, a sektorový zadavatel nejsou povinni ustanovit hodnotící komisi a veškerá práva a povinnosti související s posouzením a hodnocením nabídek plní zadavatel.“.

15. § 74a se včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 81 zrušuje.

16. V § 76 odstavec 2 zní:

„(2) Hodnotící komise může pro posouzení nabídek využít přizvané poradce, kteří nesmí být ve vztahu k veřejné zakázce a k uchazečům podjati; o tom je přizvaný poradce povinen učinit prohlášení podle § 74 odst. 7. Ustanovení § 74 odst. 8 a § 75 odst. 6 platí obdobně.“.

17. V § 78 odst. 4 větě třetí se za slovo „postižením“ vkládají slova „a osob se ztíženým přístupem na trh práce“ a za větu třetí se vkládá věta „Díličními hodnotícími kritérii mohou být také organizace, kvalifikace a zkušenosti osob zapojených do realizace veřejné zakázky, pokud mají významný dopad na její plnění.“.

18. V § 84 odst. 1 se na konci písmene c) doplňuje slovo „nebo“.

19. V § 84 odst. 1 se na konci písmene d) slovo „, nebo“ nahrazuje tečkou a písmeno e) se zrušuje.

20. V § 97 odstavec 1 zní:

„(1) Před zahájením elektronické aukce je hodnotící komise povinna, a v případě, kdy hodnotící komise není ustavena v souladu s § 74 odst. 9, pak zadavatel provést posouzení a hodnocení nabídek a pořídit zprávu o posouzení a hodnocení nabídek podle § 80 (dále jen „předběžné hodnocení“).“.

21. V § 114 odst. 3 se za větu první vkládá věta „Navrhovatel je povinen k návrhu připojit písemné důkazní prostředky, jejichž provedení navrhl, nejsou-li součástí dokumentace o veřejné zakázce.“.

22. V § 114 odst. 7 se věta druhá nahrazuje větou „Lhůta pro vydání rozhodnutí však nezačne běžet dříve, než dojde k doplnění obecných náležitostí podání, označení zadavatele v návrhu a uvedení v návrhu, čeho se navrhovatel domáhá.“.

23. V § 114 se doplňují odstavce 10 a 11, které znějí:

„(10) Náležitosti návrhu podle odstavce 3 věty první a druhé nemohou být dodatečně měněny ani doplňovány; Úřad k takovým změnám a doplněním nepřihlíží. K novým skutečnostem uvedeným v návrhu oproti skutečnostem obsaženým v námitkách podaných zadavateli přihlédne Úřad jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti, které navrhovatel nemohl tvrdit již vůči zadavateli; navrhovatel je povinen prokázat, že jde o takové nové skutečnosti, které nemohl tvrdit již vůči zadavateli.“.

(11) V řízení zahájeném na návrh mohou účastníci řízení navrhopvat důkazy, uvádět skutečnosti a činit jiné návrhy nejpozději ve lhůtě 15 kalendářních dnů ode dne doručení oznámení o zahájení řízení, nevztahuje-li se na ně omezení podle odstavce 10; k později uvedeným skutečnostem, návrhům důkazů a jiným návrhům Úřad nepřihlíží s výjimkou skutečností, návrhů důkazů a jiných návrhů, jimiž má být zpochybněna věrohodnost podkladů pro vydání rozhodnutí. O podmínkách pro uplatňování návrhů důkazů, nových skutečností a jiných návrhů podle věty první musí být účastníci řízení s výjimkou navrhovatele poučeni v oznámení o zahájení řízení.“.

24. V § 115 odstavec 1 zní:

„(1) S podáním návrhu je navrhovatel povinen složit na účet Úřadu kauci ve výši 1 % z nabídkové ceny navrhovatele za celou dobu plnění veřejné zakázky nebo za dobu prvních čtyř let plnění v případě smluv na dobu neurčitou, nejméně však ve výši 50 000 Kč, nejvýše ve výši 10 000 000 Kč. V případě, že navrhovatel nemůže stanovit celkovou nabídkovou cenu, je povinen složit kauci 100 000 Kč. V případě návrhu na uložení zákazu plnění smlouvy je navrhovatel povinen složit kauci ve výši 200 000 Kč. Bankovní spojení Úřad uveřejní na své internetové adrese.“.

25. V § 115 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Úřad vrátí kauci sniženou o 20 %, vzal-li navrhovatel svůj návrh před vydáním rozhodnutí ve věci samé zpět; tím není dotčen odstavec 2 písm. b).“.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

26. V § 115 odst. 4 větě první se za slova „v odstavci 2“ vkládají slova „a 3“.

27. V § 115 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Kauce musí být připsána na účet Úřadu nejpozději poslední den lhůty stanovené podle § 114 odst. 4 nebo 5 pro doručení návrhu Úřadu.“.

28. V § 117a písmena a) a b) znějí:

„a) návrh neobsahuje obecné náležitosti podání⁶⁴⁾ nebo označení zadavatele nebo v něm není uvedeno, čeho se navrhovatel domáhá, nebo k návrhu není připojen doklad o složení kauce ve výši podle § 115 odst. 1 a navrhovatel tyto nedostatky návrhu ve lhůtě stanovené Úřadem neodstranil,

b) návrh neobsahuje, v čem je spatřováno porušení zákona, v jehož důsledku navrhovateli hrozí nebo vznikla újma na jeho právech,“.

29. V § 117a se za písmeno b) vkládají nová písmena c) a d), která znějí:

„c) nedošlo k připsání kauce ve výši podle § 115 odst. 1 na účet Úřadu ve lhůtě podle § 115 odst. 5,

d) k návrhu zasílanému Úřadu před uzavřením smlouvy na veřejnou zakázku není připojen doklad o doručení námitek zadavateli a doklad o opětovném složení jistoty podle § 67 odst. 4,“.

Dosavadní písmena c) a d) se označují jako písmena e) a f).

30. Za § 117b se vkládá nový § 117c, který včetně nadpisu zní:

„§ 117c

Zvláštní ustanovení o průběhu řízení

(1) Úřad může přerušit řízení při výkonu dohledu podle § 112 s cílem získat odborné stanovisko nebo znalecký posudek. Od vydání usnesení o přerušení řízení, proti kterému se nelze odvolat, do doručení odborného stanoviska nebo znaleckého posudku Úřadu lhůta pro vydání rozhodnutí neběží.

(2) Úřad stanoví účastníkům řízení před vydáním rozhodnutí ve věci lhůtu k vyjádření se k podkladům rozhodnutí. Tato lhůta nesmí být kratší než 7 kalendářních dnů. K pozdějším vyjádřením Úřad nesmí přihlídnout. Ustanovení § 114 odst. 11 části věty první za středníkem se použije obdobně.“.

31. V § 121 odst. 3 se číslo „5“ nahrazuje číslem „3“ a číslo „10“ se nahrazuje číslem „5“.

32. V § 151 odst. 1 se věta druhá nahrazuje větou „Tato osoba musí splňovat požadavek nepodjatosti podle § 74 odst. 7 a nesmí se účastnit příslušného zadávacího řízení.“.

33. § 156 včetně nadpisu zní:

„§ 156

Odůvodnění veřejné zakázky

(1) Veřejný zadavatel u nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky uveřejní na profilu zadavatele odůvodnění

- a) účelnosti veřejné zakázky,
- b) přiměřenosti požadavků na technické kvalifikační předpoklady,
- c) vymezení obchodních a technických podmínek veřejné zakázky ve vztahu k potřebám veřejného zadavatele,
- d) stanovení základních a dílčích hodnotících kritérií a způsobu hodnocení nabídek ve vztahu k potřebám veřejného zadavatele.

(2) Veřejný zadavatel uveřejní odůvodnění podle odstavce 1 do 3 pracovních dnů od uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení nebo od odeslání výzvy o zahájení zadávacího řízení.

(3) Veřejný zadavatel podle § 2 odst. 2 písm. a) a b) předloží odůvodnění veřejné zakázky podle odstavce 1 u významné veřejné zakázky společně s odůvodněním stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky ke schválení vládě. Schválení vládou je podmínkou pro zahájení zadávacího řízení.

(4) Veřejný zadavatel podle § 2 odst. 2 písm. c) předloží odůvodnění podle odstavce 1 u významné veřejné zakázky ke schválení zastupitelstvu. Schválení zastupitelstvem je podmínkou pro zahájení zadávacího řízení.

(5) Veřejný zadavatel podle § 2 odst. 2 písm. d) předloží odůvodnění podle odstavce 1 u významné veřejné zakázky ke schválení orgánu rozhodujícímu o otázkách jeho hospodaření podle zvláštního právního předpisu⁸⁴⁾.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se nepoužijí

- a) na veřejné zakázky zadávané ve zjednodušeném podlimitním řízení,
- b) na veřejné zakázky zadávané v jednacím řízení s uveřejněním podle § 22 odst. 1 a 2 a
- c) na veřejné zakázky zadávané v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 23 odst. 1, § 23 odst. 4 písm. b), § 23 odst. 5 písm. c) až e), § 23 odst. 6 až 9, § 23 odst. 10 písm. a) a c) a § 23 odst. 11.

(7) Veřejný zadavatel postupuje při použití soutěže o návrh podle odstavců 1 až 5 obdobně.

(8) Podrobnosti rozsahu odůvodnění stanoví prováděcí právní předpis.“

34. V § 157 odst. 2 se na konci písmene e) čárka nahrazuje tečkou a písmeno f) se zrušuje.

35. V § 157a odst. 1 se na konci písmene b) doplňuje slovo „nebo“ a písmeno c) se zrušuje.

Dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno c).

36. V § 159 odstavec 3 zní:

„(3) Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 17 písm. w), § 44 odst. 4 písm. a) a b), § 46a, § 46d odst. 1, § 86 odst. 2, § 103 odst. 7, § 108, § 119 odst. 2, § 146 odst. 3 a 6, § 147a odst. 8, § 149 odst. 8 a 9 a § 156 odst. 8.“

Čl. II

Přechodné ustanovení

Zadávání veřejných zakázek, soutěže o návrh a řízení o přezkoumání úkonů zadavatele Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 137/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákonného opatření Senátu č. 341/2013 Sb.

Čl. III

Zákonné opatření Senátu č. 341/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V čl. I se body 4, 7, 20, 21, 23, 29, 38, 41, 42, 43 a 45 zrušují.
2. V čl. IV se slova „, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 4, 7, 20, 21, 23, 29, 38, 41, 42, 43 a 45, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2015“ zrušují.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

Důvodová zpráva

Obecná část

Předkládaný dokument je návrhem novely zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZVZ“). Navrhované změny jsou podrobně specifikovány v následujícím textu.

K předkládanému materiálu byla vytvořena Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA), která je přílohou č. 1 k této důvodové zprávě.

Přijetím novely zákona dojde k formulační úpravě ustanovení upravujícího podmínky pro zadávání dodatečných stavebních prací a dodatečných služeb tak, aby tato formulace byla již plně v souladu se směrnicí o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU (32014L0024). Nově tedy bude muset potřeba dodatečných stavebních prací nebo dodatečných služeb nastat v důsledku okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat.

Další oblastí, jejíž úpravu předkládaná novela navrhuje, je rozšíření kritérií uváděných v ZVZ při hodnocení nabídek na základě základního hodnotícího kritéria ekonomicky nejvýhodnější nabídka. Zadavatel bude moci jako další dílčí hodnotící kritérium využít i hodnocení organizace, kvalifikace a zkušeností pracovníků podílejících se na plnění veřejné zakázky. Zároveň bude zavedena i možnost hodnocení vlivu na zaměstnanost osob se ztíženým přístupem na trh práce. Dojde tím k převzetí dílčích kritérií uváděných ve směrnicí o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU (32014L0024).

Věcí čistě vnitrostátní úpravy je pak zrušení povinnosti předložení oponentního odborného vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek, jež byla stanovena zákonným opatřením Senátu č. 341/2013 Sb. a jehož účinnost má nastat 1. ledna 2015. Zachováním této povinnosti by výrazně vzrostla administrativa spojená s předkládáním odůvodnění významných veřejných zakázek k projednání vládě ČR, společně i s nárůstem časové náročnosti pro předložení takového materiálu, kdy vedle standardního vnějšího připomínkového řízení by předkladatel musel navíc čekat na vypracování oponentního posudku, což by pravděpodobně nebyla otázka dnů, spíše se jeví, že by šlo o týdny. Zároveň by existence této povinnosti znamenala nárůst finanční náročnosti, spojený s nutností navýšení pracovních kapacit o zkušené pracovníky, kteří by oponentní posudky vypracovávali.

Přijetím novely dojde též ke zrušení povinnosti zadavatele zrušit zadávací řízení v případě, kdy obdržel pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka. Tato povinnost zadavatele byla do ZVZ zakotvena v rámci novelizace provedené zákonem č. 55/2012 Sb. a modifikována zákonným opatřením Senátu č. 341/2013 Sb. Zrušením této povinnosti předkladatel předpokládá odstranění problémů s nákupy specializovaných přístrojů, kdy zadavatel nesplňoval podmínky pro využití jednacímho řízení bez uveřejnění (např. existoval pouze jeden dodavatel v rámci ČR, avšak nikoliv již v celosvětovém měřítku) a realizace takové veřejné zakázky pak byla prakticky nemožná, popř. po přijetí zákonného opatření Senátu č. 341/2013 Sb. časově a administrativně náročná. Opakovaným zadávacím řízením docházelo k prodloužení zadávacímho procesu v řádu měsíců. Jelikož plnění veřejných zakázek má výrazný vliv na poskytování služeb veřejnosti, mělo prodloužení kontraktačního procesu v některých případech výrazně negativní efekt na zajištění standardní úrovně činností zadavatelů. Zároveň by mohla existovat hrozba kartelových dohod

uzavíraných za účelem obehnutí povinnosti rušit zadávací řízení v případě jedné nabídky, a to podáním dalších, „fiktivních“ nabídek. Prokazování existence takových dohod je pak značně problematické.

Dojde též k úpravě části ZVZ týkající se výkonu dohledu nad zadáváním veřejných zakázek.

Na základě výsledku připomínkového řízení dochází též k úpravě týkající se citlivé činnosti.

Poslední oblastí, kterou předkládaná novela upravuje, je zrušení ustanovení ZVZ upravujících seznam hodnotitelů, a s tím spojené zrušení celého tohoto právního institutu a povinností, které z jeho existence měly pro zadavatele vyplývat.

a) Zhodnocení platného právního stavu

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, obsahuje komplexní úpravu zadávání veřejných zakázek v ČR. Tento zákon provádí transpozici evropských zadávacích směrnic 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb, 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek a 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti.

b) Odůvodnění hlavních principů právní úpravy

Předmětem navrhované právní úpravy je odstranění nedostatků účinného znění ZVZ a zrušení některých ustanovení ZVZ, která byla přijata v rámci novelizace ZVZ provedené zákonem č. 55/2012 Sb. a zákonným opatřením Senátu č. 341/2013 Sb. Předkládaný návrh neukládá adresátům žádné nové povinnosti.

c) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Předkládaný návrh mění text některých ustanovení tak, aby jejich znění bylo již v souladu se zněním směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU (32014L0024).

Předkládaná úprava navrhuje zrušení platných ustanovení ZVZ týkajících se požadavků na předložení oponentních posudků vládě v případě zadávání významných veřejných zakázek. Zrušení seznamu hodnotitelů předběžně zohledňuje návrh chystaného systému státní expertizy, kdy státní expertiza bude vykonávat obdobné povinnosti, které by spadaly na osoby vedené v seznamu hodnotitelů, a proto není účelné zavádět institut, který by byl vzápětí nahrazen.

Zrušením povinnosti rušit zadávací řízení v případě, že zadavatel obdrží pouze jednu nabídku nebo mu po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka, dojde k odstranění ustanovení, které v rámci své existence způsobovalo zadavatelům často až neřešitelné problémy a které neplnilo svůj primární účel, a sice zvýšení konkurenceschopnosti nabídek a zvýšení motivace zadavatelů otevírat zadávací podmínky většímu počtu uchazečů jejich mírnějším nastavením.

Úpravou části ZVZ týkající se výkonu dohledu nad zadáváním veřejných zakázek by mělo dojít ke koncentraci řízení a s tím spojenému urychlení rozhodovacího procesu.

Vyjmutím funkce člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti by mělo dojít k usnadnění sestavování hodnotících komisí.

Zrušením povinnosti předložit vládě společně s odůvodněním veřejné zakázky podle § 156 ZVZ před zahájením zadávacího řízení v případě zadávání významné veřejné zakázky také oponentní posudek reálně nedojde ke zvýšení rizika při zadávání významných veřejných zakázek, neboť již nyní nic nebrání tomu, aby si vláda předložení oponentního posudku vyhradila i pokud tato povinnost nevyplývá zadavateli přímo ze ZVZ.

d) Zhodnocení souladu návrhu s ústavním pořádkem České republiky

Předkládaný návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

e) Zhodnocení souladu návrhu s mezinárodními smlouvami a slučitelnost s právními akty práva Evropské unie

Návrh je slučitelný s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a s právními akty Evropské unie. Především tedy s novými evropskými zadávacími směrnici: směrnicí o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU (32014L0024), směrnicí o zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb 2014/25/EU a směrnicí o udělování koncesí 2014/23/EU.

Návrh pak přebírá některá z ustanovení směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU (32014L0024).

f) Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Předložený návrh nebude mít zásadní dopady do výše uvedených oblastí, neboť se jedná pouze o novelu, která má vést k řešení problematiky, která neztěžuje průběh zadávacích řízení, a která neukládá adresátům nové povinnosti. Finanční dopad bude mít pouze úprava části ZVZ týkající se dohledu nad zadáváním veřejných zakázek, a to v souvislosti se zvýšením kauce, avšak tento dopad bude kompenzován celkovým urychlením rozhodovacího procesu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

g) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh nijak nezasahuje do ochrany soukromí a osobních údajů.

h) Zhodnocení korupčních rizik

V důsledku přijetí navrhovaných změn nedojde k výrazné změně hodnoty korupčních rizik.

U úpravy důvodů pro využití jednacích řízení bez uveřejnění dochází k formulačnímu zpřesnění bez vlivu na hodnotu korupčních rizik a pravděpodobnost jejich výskytu. Pokud jde o rozšíření demonstrativního výčtu dílčích hodnotících kritérií, předpokládá se shodná míra korupčních rizik jako u jiných hodnotících kritérií, u kterých spočívá posouzení na relativně subjektivních závěrech členů hodnotící komise. Korupční rizika mohou vyvstat v souvislosti s vypuštěním seznamu hodnotitelů a zrušení povinných oponentních posudků, budou však jen krátkodobá, protože úprava bude nahrazena s přijetím systému státní expertizy.

Nejvyšší míru korupčního rizika lze spatřovat u zrušení povinnosti rušit zadávací řízení v případě jedné nabídky, avšak toto riziko by bylo kompenzováno časovými a administrativními úsporami. Podrobnější zhodnocení korupčních rizik je uvedeno v příloze č. 2 k této důvodové zprávě.

Konzultace

Předmětná novela ZVZ byla podrobně projednávána v rámci Expertní skupiny MMR k ZVZ a Kolegia ministryně pro místní rozvoj pro veřejné investování. Zároveň byla konzultována s dotčenými subjekty a orgány státní správy. Výsledky konzultací byly zohledněny při zpracování návrhu.

Zvláštní část

Čl. I

K bodu 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 18 a 19 [§ 22 odst. 1, § 69 odst. 5, § 71 odst. 6, 8, 9 a 10, § 72 odst. 3, 4, 5 a 6, § 73 odst. 1, § 84 odst. 1 písm. c), d) a e)]

Návrh upravuje zrušení povinnosti zadavatele zrušit zadávací řízení za situace, kdy obdržel pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka. V rámci své existence tato povinnost způsobovala zadavatelům často až neřešitelné problémy a neplnila svůj primární účel, a sice zvýšení konkurenceschopnosti nabídek a zvýšení motivace zadavatelů otevírat zadávací podmínky většímu počtu uchazečů jejich mírnějším nastavením. Existovala hrozba kartelových dohod za účelem podání dvou a více nabídek se snahou o obejít povinnosti rušit zadávací řízení. Dokazování existence takových dohod je pak nadměru problematické.

V případě jedné nabídky tedy zadavatel bude postupovat podle § 84 odst. 3 písm. b) ZVZ, avšak při rozhodování, zda by měl zadavatel pokračovat v zadávacím řízení při jedné nabídce, by měl zvážit zejména ekonomické aspekty svého rozhodnutí, tedy zda je pro zadavatele uzavření smlouvy s tímto uchazečem hospodárné, efektivní a účelné.

K bodu 2 [§ 23 odst. 7 písm. a)]

Návrh upravuje důvody pro využití jednacního řízení bez uveřejnění na dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby, které nebyly obsaženy v původních zadávacích podmínkách, jejichž potřeba vznikla v důsledku okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat (dosud u objektivně nepředvídaných okolností) a tyto dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby jsou nezbytné pro provedení původních stavebních prací nebo pro poskytnutí původních služeb.

Dosavadní znění přinášelo komplikace při posuzování konkrétních případů, kdy zákon vyžadoval takřka absolutní míru objektivní nepředvídatelnosti. Předmětem sporu pak bývá právě otázka předvídatelnosti, např. zda se zadavatel měl spoléhat na správnost projektové dokumentace, či zda ji musí podrobit oponentnímu zkoumání či toto zkoumání měl provést vícekrát pro zajištění objektivního názoru apod. Předmětem zkoumání pak je právě hledání naplnění míry objektivnosti.

Navrhovaná změna situaci řeší v tom smyslu, že nelze po zadavateli vyžadovat větší péči, než je obvyklá (slovy zákona „náležitá“). Pokud je tedy běžnou praxí, že zadavatel přepokládá správnost projektové dokumentace na základě toho, že ji provádí autorizovaná osoba, pak nelze k tíži zadavatele přičítat její nedostatky a je nutné zadavateli umožnit, aby mohl chyby, které se objeví při realizaci, napravit. Pojem „náležitá péče“ tak odráží obecný úzus, že každý zodpovídá za svou činnost a není možné po zadavateli požadovat vyšší než obvyklou míru péče (popř. kontroly). V tomto smyslu je potřeba také vnímat v návaznosti na ustanovení § 44 odst. 1 poslední věta, které stanoví odpovědnost zadavatele za správnost a úplnost zadávacích podmínek. Tato úprava odpovědnosti směřuje ke vztahu zadavatele a dodavatele veřejné zakázky, nemá však snímat odpovědnost za profesní pochybení z osob, s jejichž pomocí je zadávací dokumentace připravována.

To např. u dodatečných stavebních prací znamená, že za přípustný důvod pro dodatečné stavební práce by mělo být považováno, že zadavatel nemohl předvídat situaci zapříčiněnou např. jinou strukturou podloží, než napovídaly provedené průzkumy. Jiným případem může být situace, kdy se na trhu objeví nové technologie či výrobky, které při zpracování projektu nemohly být zohledněny, přičemž toto

řešení je hospodárnější. Další možná situace nastává v případě, kdy zadavatel použije projektovou dokumentaci zpracovanou externí autorizovanou osobou a u dokumentace předpokládá její odborné provedení. V průběhu stavebních prací se ale zjistí, že v projektu je věcná chyba, která vyžaduje změnu rozsahu prací provedenou prostřednictvím dodatečné práce.

Nelze však za takový příklad považovat situaci, kdy chyba vznikla na straně nebo s vědomím zadavatele, např. poskytnutím nesprávných informací projektantovi nebo opomenutím některých důležitých informací, které zadavatel měl a mohl uvést. Za náležitou péči také nelze považovat situaci, kdy by zadavatel od projektanta převzal dokumentaci, která je zjevně nedostatečná nebo o jejích nedostacích věděl, vědět měl či mohl, a přesto ji použil jako součást zadávací dokumentace. Povinnost zadavatele jednat s náležitou péčí se nevyčerpá jen tím, že např. zadá projekt projektantovi a když v něm je jakákoliv chyba, ač takovou měl a mohl s ohledem na své znalosti, odbornost a rozhodné skutečnosti identifikovat, pak nelze dovozovat, že může bez dalšího využít jednací řízení bez uveřejnění. Požadavek náležité péče je vždy požadavkem vyžadujícím plnění povinností na určité odborné úrovni, která však pochopitelně nemusí dosahovat úrovně oné autorizované osoby.

Navrhovaná změna odpovídá nové úpravě unijního práva, která je obsažena ve směrnici o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU (32014L0024) v čl. 72.

K bodu 3, 4, 14, 15, 16, 20, 32, 34 a 36 [§ 30 odst. 5, § 59 odst. 2, § 74, § 74a, § 76 odst. 2, § 97 odst. 1, § 151 odst. 1, § 157 odst. 2 písm. f), § 159 odst. 3]

Návrh reflektuje změny související s vypuštěním seznamu hodnotitelů. Věcné důvody vedoucí ke zrušení tohoto institutu jsou popsány v Závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace. Zachováním současného stavu by s připravovaným systémem státní expertizy došlo k duplicitě povinností mezi tímto systémem a ZVZ. Ministerstvo pro místní rozvoj aktuálně nedisponuje nástroji, které by umožňovaly vedení předmětného seznamu, do rozpočtu mu nebyly přiděleny potřebné finanční prostředky k jeho zřízení, nezdá se tedy pravděpodobné, aby do 1. 1. 2015 seznam hodnotitelů, ze kterého mají být hodnotitelé významných veřejných zakázek vybíráni, vznikl. V souvislosti s neexistencí seznamu hodnotitelů by pak mohlo hrozit riziko, že od 1. 1. 2015 nebude možné zadávat významné veřejné zakázky.

Státní expertiza je předmětem programového prohlášení vlády, resp. v bodě 3.1 programového prohlášení vlády se ministerstvo financí zavazuje zavést institut státní expertizy pro celou oblast investiční výstavby u veřejných zakázek. Projekt je momentálně pracovně v 1. fázi svého vývoje, jejíž ukončení je předpokládáno v roce 2015. Další harmonogram vývoje v současné době není znám.

K bodu 17 [§ 78 odst. 4]

Návrh upravuje rozšíření předmětu dílčích hodnotících kritérií o možnost zadavatele hodnotit organizaci, kvalifikaci a zkušenosti osob zapojených do realizace veřejné zakázky. To neplatí univerzálně, ale pouze na případy, kdy na plnění veřejné zakázky může mít významný dopad kvalita osob, které ji provádějí. Typicky půjde o služby, opatření směřuje zejména do oblastí tzv. intelektuálních služeb (služby projektantů, architektů, služby v oblasti poradenství) a specializovaných řemeslných činností.

Nově navrhované ustanovení se bude tedy vztahovat a nově navrhované dílčí hodnotící kritérium bude možno použít především u některých služeb, a to takových, v nichž je kvalita plnění bezprostředně závislá na schopnostech a zkušenostech konkrétních fyzických osob, které budou veřejnou zakázku realizovat. Bude se jednat zejména o služby konzultantů, architektů, projektantů nebo restaurátorů. Ve vztahu k běžným dodávkám a stavebním pracím toto dílčí hodnotící kritérium nebude možno použít. V případě veřejných zakázek na stavební práce lze tato kritéria použít v případě, že se bude jednat o kombinaci s výše uvedenými službami (např. rekonstrukce spojená s restaurátorskými pracemi či stavba zadávaná společně s provedením projekčních prací).

Nové pravidlo je umožněno na základě nově přijaté směrnice. Možnost hodnotit kvalitu týmu by měla přispět k posílení kvality výstupů služeb, neboť je-li obvyklým předmětem hodnocení služeb pouze nabídková cena, může v některých případech veřejných zakázek na služby pomíjet takové hodnocení kvalitativní stránku plnění a může být v konečném důsledku nevhodné.

Hodnocená organizace, kvalifikace a zkušenosti osob musí mít přímý vliv na kvalitu plnění veřejné zakázky. Z toho důvodu se nebude jednat o kvalifikaci. Nové pravidlo v § 78 odst. 4 ZVZ je tedy pravidlem speciálním vůči ustanovení § 50 odst. 5 ZVZ, dle něhož kvalifikace nesmí být předmětem hodnocení.

V závislosti na příslušné službě či produktu hodnotící kritéria mohou zahrnovat také sociální aspekty vyjadřující společenskou odpovědnost zadavatele, pokud tyto aspekty přímo souvisí s plněním veřejné zakázky (například zda je podporováno sociální začlenění znevýhodněných osob nebo příslušníků ohrožených skupin mezi osoby pověřené realizací veřejné zakázky). Předmětná opatření by měla být uplatňována se základními zásadami práva EU, a to zejména se zásadou rovného zacházení, aby tím zároveň nedocházelo k diskriminaci.

K bodu 21 [§ 114 odst. 3]

Navržená nová úprava odstavce 3 zahrnuje povinnost připojení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a to v elektronické podobě, nejsou-li součástí dokumentace o veřejné zakázce. Cílem je, aby navrhovatel veškeré důkazy, které má k dispozici a kterých se dovolává, předložil spolu s návrhem a aby po zahájení správního řízení nedocházelo k nedůvodnému prodlužování lhůty pro vydání řízení tím, že jsou různé subjekty teprve vyzývány k jejich předložení.

K bodu 22 [§ 114 odst. 7]

Nová úprava reflektuje změny uvedené v této novele, které se dotýkají vad návrhu. Pokud návrh obsahuje odstranitelné vady, jimiž jsou absentující obecné náležitosti návrhu (zde jde s odkazem na ustanovení § 114 odst. 3 ZVZ o náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu) a dále absentující označení zadavatele v návrhu nebo neuvedení v návrhu, čeho se navrhovatel domáhá, pak zůstává zachován doposud platný princip, že lhůta pro vydání rozhodnutí nezačne běžet do doby, než dojde k odstranění těchto vad.

Zbývající vady návrhu uvedené v ustanovení § 114 odst. 3 zákona jsou nově kvalifikovány jako vady neodstranitelné, což vede dle nové úpravy § 117a písm. b) k zastavení správního řízení, aniž by dohledový orgán navrhovatele vyzýval k nápravě. Smyslem je posílení odpovědnosti navrhovatele za jeho podání tak, aby nedocházelo po podání návrhu během správního řízení k odstraňování vad, jichž

se navrhovatel dopustil (ať již úmyslně či z nedbalosti), přestože zákon jednoznačně vymezuje, jaké náležitosti musí ve svém návrhu navrhovatel uvést a co k němu připojit. Byť lhůta pro vydání rozhodnutí dle platného zákona neběžela, správní řízení bylo i na základě vadného (neúplného) návrhu zahájeno a protahování správního řízení způsobené navrhovatelem neúměrně zatěžovalo zadavatele a jím vedené zadávací řízení.

Nejedná se o věcnou změnu, pouze o konkretizaci náležitostí. Podle novely se vady staly neodstranitelnými (kauce, jistota), proto nedochází k jejich následnému doplňování a proto není možné na jejich odstranění vázat počátek běhu lhůty.

K bodu 23 [§ 114 odst. 10 a 11]

Nová úprava v sobě kombinuje přístupy, které jsou přítomny v českém právním řádu a které zefektivňují přezkum napadených úkonů.

Předně úprava zamezuje tomu, aby se obsah návrhu ze skutkového hlediska nedůvodně lišil od námitek podaných zadavateli.

Nová právní úprava má vést k zavedení vyšší odpovědnosti navrhovatele za jeho kroky, v tomto případě pak ovšem za kroky učiněné ještě před zahájením řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, tj. před podáním návrhu. Stěžovatel by měl veškeré námitky proti jeho postupu vyložit již zadavateli ještě před tím, než je zahájeno dohledové řízení. Cílem novelizace je zde též zamezit podávání obstrukčních návrhů, které navrhovatel v průběhu řízení dále doplňuje o důvody konstruované účelově až s odstupem, čímž neustále prodlužuje dobu vedeného správního řízení a tím i lhůtu pro vydání rozhodnutí.

Smyslem navržené úpravy je tak docílit toho, aby byly podávány pouze vážně míněné návrhy opřené o důvody, které navrhovatel předestřel prostřednictvím námitek již zadavateli.

Navržená úprava nevylučuje možnost Úřadu doplnit podklady z moci úřední. Právní úprava však nesmí být zneužívána tak, že účastníci nesplní svou povinnost tvrzení a důkazní a přenášeli by tyto své povinnosti na správní orgán. Navržené ustanovení současně neznamená, že navrhovatel nemá právo reagovat např. na vyjádření zadavatele k jeho návrhu. Navrhovateli zůstává zachováno i oprávnění vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

Dále je stanovena zákonná lhůta, ve které mohou účastníci řízení navrhopat důkazy a činit jiné návrhy. Z důvodu konformity nové úpravy se základními zásadami činnosti správních orgánů a ústavní úpravou v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod poskytne poučení o těchto omezeních Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v oznámení o zahájení správního řízení.

K bodu 24 [§ 115 odst. 1]

Navrhuje se zvýšení horní hranice kauce z 2 000 000 Kč na 10 000 000 Kč. Tato změna odpovídá významu navrhovatelem zpochybněné veřejné zakázky. Změna je ústavně konformní.

Současně se upřesňují a mění pravidla pro výpočet kauce. V případě veřejných zakázek, u nichž se bude uzavírat smlouva na dobu neurčitou, bude rozhodným obdobím doba prvních čtyř let plnění veřejné zakázky a za základ pro výpočet kauce bude sloužit součet částek vyplacených za toto období.

Pokud celkovou nabídkovou cenu za zakázku (nebo cenu za první čtyři roky plnění smlouvy na dobu neurčitou) nelze zjistit, činí sazba kauce 100 000 Kč. Celkovou nabídkovou cenu nelze zjistit, pokud návrh podává osoba, která nepodala nabídku (např. u návrhu proti obsahu zadávacích podmínek), ale také u navrhovatelů, kteří sice nabídku podali, ale rozsah plnění je nejistý. To nastává zejména u smluv na služby či dodávky, které budou realizovány podle skutečných potřeb zadavatele na základě garantovaných jednotkových cen, a to i v případě, že zadavatel stanoví pro účely hodnocení nabídkové ceny modelový příklad rozsahu plnění smlouvy, neboť takový model nepředstavuje skutečnou výši nabídkové ceny, ale pouze její odhad. Pokud by však takové služby či dodávky byly hrazeny paušální platbou (např. pevnou částkou za jeden měsíc), tak celkovou cenu stanovit lze a postupuje se podle věty první. Za případ, kdy nelze stanovit celkovou nabídkovou cenu, se považuje také situace, kdy navrhovatel předkládá nabídku ve variantách s rozdílnými cenami.

Speciálním případem je pak podání návrhu na uložení zákazu plnění smlouvy, zde se navrhuje zvýšení paušální sazby kauce z 100 000 Kč na 200 000 Kč. Tato sazba se uplatní ve všech případech návrhu podávaného po uzavření smlouvy podle § 114 odst. 2, a to i pokud by bylo možné nabídkovou cenu navrhovatele zjistit.

K bodu 25 [§ 115 odst. 3]

Předložená úprava stanovuje, že v případě zpětvzetí návrhu navrhovatelem by Úřad vrátil složenou kauci poníženou o 20 %.

Cílem je zamezení podávání obstrukčních podání, jimiž chce navrhovatel narušit průběh zadávacího procesu. Současně je tímto posilována odpovědnost navrhovatele za to, že jeho návrh splňuje náležitosti stanovené zákonem, neboť v důsledku zahájeného správního řízení u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže došlo podaným návrhem k ohrožení jistoty zadavatele v rámci zadávacího řízení, když po podání včasného návrhu je mu dle § 111 odst. 5 zapovězeno uzavřít smlouvu. Jde o řešení, které se uplatňuje i v zahraničních právních úpravách týkajících se dohledu nad veřejnými zakázkami. Slovenská právní úprava stanovuje např. propadnutí 35% části složené kauce. Navrhovaná 20% výše není nepřiměřeně tvrdou úpravou při zohlednění toho, jaký cíl má tento institut plnit.

K bodu 26 [§ 115 odst. 4]

Jde o legislativně technické řešení, dle kterého se doposud platné ustanovení odstavce 3 stává odstavcem 4. Tato úprava stanovuje, kdy dochází k vrácení kauce. Proto je do tohoto ustanovení vloženo, že k vrácení celé kauce dojde, pakliže správní orgán nepostupoval i dle nového odstavce třetího, kdy vrátil kauci toliko částečně, sniženou o 20 %, resp. 10 %.

K bodu 27 [§ 115 odst. 5]

Protože se nově stanovuje, že není-li součástí návrhu doklad o složení kauce podle § 115 zákona, jde o neodstranitelnou vadu řízení mající za následek zastavení správního řízení, je zde jednoznačně vymezeno, že kauce musí být připsána na účet Úřadu nejpozději poslední den lhůty stanovené podle § 114 odst. 4 a 5 pro doručení návrhu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Dle tohoto ustanovení tak platí, že navrhovatel má spolu s podáním návrhu předložit Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže doklad o složení kauce dle § 114 odst. 3, přičemž tato kauce musí být složena na účet jmenovaného

správního orgánu nejpozději poslední den lhůty stanovené pro podání návrhu. Nestane-li se tak, jde – stejně jako v případě, kdy součástí návrhu není doklad o složení kauce – o důvod pro zastavení správního řízení dle nového znění § 117a.

K bodu 28 a 29 [§ 117a písm. a), b), c) a d)]

Nově je koncipován důvod pro zastavení řízení v případě, kdy návrh neobsahuje předepsané obecné náležitosti podání nebo označení zadavatele nebo čeho se navrhovatel domáhá. Neobsahuje-li návrh tyto požadavky stanovené zákonem o veřejných zakázkách a správním řádem (§ 114 odst. 3 ZVZ, § 37 odst. 2 správního řádu) a navrhovatel tyto vady ani ve lhůtě stanovené Úřadem neodstraní, pak jde o důvod pro zastavení správního řízení.

Nově je také koncipován důvod pro zastavení správního řízení, kdy v tomto ustanovení specifikované vady návrhu jsou vadami neodstranitelnými, což má za následek zastavení správního řízení. Smyslem je posílení odpovědnosti navrhovatele za jeho podání, kdy již před podáním návrhu ví, jaké náležitosti musí jeho návrh splňovat. S ohledem na důraz, který je kladen na rychlost správního řízení týkajícího se přezkumu veřejných zakázek, se jeví nezbytné, aby správní řízení, které je zahájeno i na základě vadného návrhu (toliko neběžela lhůta pro vydání rozhodnutí), nebylo zbytečně (a mnohdy obstrukčně) protahováno ze strany navrhovatelů na úkor postupu zadavatelů v rámci zadávacího řízení. Jde o standardní požadavky na navrhovatele, kterému je ze zákona zřejmé, že mimo jiné má spolu s návrhem složit kauci v předepsané výši či že má jednoznačně uvést, v čem spatřuje porušení zákona, v jehož důsledku navrhovateli hrozí nebo vznikla újma na jeho právech.

K bodu 30 [§ 117c]

Do zákona je vloženo nové ustanovení o průběhu řízení, které oproti správnímu řádu vymezuje některá specifika řízení před dohledovým orgánem.

Je-li v řízení nutné získat odborné stanovisko nebo znalecký posudek, pak Úřad může přerušit správní řízení. Věta druhá odstavce 1 pro právní jistotu účastníků řízení uvádí, že od vydání usnesení o přerušení řízení do doručení odborného stanoviska nebo znaleckého posudku Úřadu lhůta pro vydání rozhodnutí neplyne.

Odstavec 2 reaguje na koncentraci řízení dle nové úpravy § 114. Protože dle správního řádu mají účastníci řízení právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, je zde pro zajištění rychlosti řízení a přitom dostatečné zajištění práv účastníků řízení stanoveno, že jim dohledový orgán stanoví před vydáním rozhodnutí ve věci lhůtu k vyjádření se k podkladům rozhodnutí, přičemž ta nesmí být kratší než 7 kalendářních dnů. Obdobně jako v době bezprostředně po podání návrhu platí, že ke skutečným, návrhům a označeným důkazům uvedeným po výše uvedené lhůtě pro vyjádření se k podkladům rozhodnutí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nesmí přihlídnout s výjimkou skutečností nebo důkazů, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků nebo podklady pro vydání rozhodnutí. Ani tyto limity se neuplatní vůči účastníkovi deliktního řízení.

K bodu 31 [§ 121 odst. 3]

Dle dosavadní úpravy lze zahájit správní řízení o deliktu vůči zadavateli do 5 let ode dne, kdy se o něm Úřad dozvěděl, nejpozději však do 10 let od okamžiku, kdy byl delikt spáchán. Tato lhůta se mnohdy jeví s ohledem na účel a cíl zákona o veřejných zakázkách jako nadbytečně dlouhá. Vhodné je připomenout, že předchozí zákon o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb. stanovoval objektivní lhůtu 5 let. Nynější úprava vede k tomu, že se Úřad zabývá podněty zpochybňujícími postup zadavatelů při zadávání veřejných zakázek, které byly zadány ještě do okamžiku nabytí účinnosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, to znamená zakázkami starými až 8 let a ještě následující 2 roky, než zanikne delikt ní odpovědnost zadavatele, může tyto veřejné zakázky z vlastního podnětu či podnětů třetích osob přezkoumávat. Nelze odhlédnout od účelu přezkumného řízení Úřadu. Opakovaně i soudy ve své rozhodovací praxi uvádějí, že je primárně odpovědností Úřadu, aby odpovídajícími kroky zajišťoval účel řízení o přezkumu úkonů zadavatele, tj. aby závěr, k němuž ve správním řízení dospěje, měl pro účastníky zadávacích řízení vůbec ještě smysl. Vzhledem k účelu a smyslu přezkumu lze konstatovat, že se jeví jako nevhodné 8 let starou zakázku přezkoumávat, je-li cílem zákona o veřejných zakázkách primárně přijmout takové nápravné opatření, aby byla umožněna efektivní hospodářská soutěž. Teprve až sekundárně je smyslem přezkumu uložení sankce za pochybení zadavatele. Pokud zohledníme skutečnost, že postup zadavatele před osmi lety odpovídal stavu výkladu zákona o veřejných zakázkách v předmětné době, mnohdy i absenci rozhodovací praxe ze strany Úřadu a soudů, kdy tento zákon podléhá dynamickému výkladovému vývoji, pak se jeví nevhodné zahltit Úřad podněty směřujícími do takto „starých“ zakázek a hodnotit postup zadavatelů optikou současného právního stavu. Zadavatelé jsou mnohdy trestáni za pochybení, která již nikdy neopakovali, a došlo k nim zejména s ohledem na nejasnou výkladovou praxi v dané době či dokonce její absenci v rozhodnutích soudů a Úřadu. Uložená sankce neplní jednu ze svých stěžejních funkcí, kdy nepůsobí preventivně. Současná lhůta, která činí 5 let, se nahrazuje kratší lhůtou v délce 3 let. Nejzazší lhůta, ve které lze řízení před Úřadem z moci úřední nejpozději zahájit, se pak mění z 10 let na 5 let. Rovněž v takovém případě, pokud v rámci zadávacího řízení nedojde k uplatnění ochrany práv uchazečů prostřednictvím námitek (§ 110) a návrhu (§ 114), zbývá ještě přiměřený čas k zajištění ochrany veřejného zájmu prostřednictvím zahájeného řízení z moci úřední o správním deliktu.

K bodu 33 [§ 156]

Zachováním současného stavu by od 1. 1. 2015 výrazně vzrostla administrativa spojená s předkládáním odůvodnění významných veřejných zakázek k projednání vládě ČR, společně i s nárůstem časové náročnosti pro předložení takového materiálu, kdy vedle standardního vnějšího připomínkového řízení by předkladatel musel navíc čekat na vypracování oponentního posudku, což by pravděpodobně nebyla otázka dnů, spíše se jeví, že by šlo o týdny. Zároveň by existence této povinnosti znamenala nárůst finanční náročnosti, spojený s nutností navýšení pracovních kapacit o zkušené pracovníky, kteří by oponentní posudky vypracovávali.

Zrušením této povinnosti reálně nedojde ke zvýšení rizika při zadávání významných veřejných zakázek, neboť již nyní nic nebrání tomu, aby si vláda předložení oponentního posudku vyhradila i pokud tato povinnost nevyplývá zadavateli přímo ze ZVZ.

K bodu 35 [§ 157a odst. 1]

Návrh reaguje na požadavky zadavatelů, kdy v případě sestavování hodnotících komisí u významných veřejných zakázek neměli k dispozici dostatek členů, kteří by splňovali podmínky podle zákona o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti. I v případě vyjmutí funkce člena

hodnotící komise z citlivé činnosti zůstane v rámci tohoto institutu dostatek dalších činností a procesů v rámci zadávání významné veřejné zakázky, že nedojde k narušení bezpečnosti procesu zadávání, neboť i nadále bude mít hodnotící komise povinnost mlčenlivosti.

Čl. II

Návrh v rámci přechodných ustanovení řeší režim zadávacích řízení zahájených před datem účinnosti novely. V případě sankčních řízení, kde navrhovaná novela předpokládá zkrácení prekluzivních lhůt pro zánik odpovědnosti za správní delikt (§ 121 odst. 3), se bude u těchto řízení vycházet z nové právní úpravy, která je pro účastníka řízení výhodnější a probíhající řízení budou zastavena, pokud od spáchání deliktu do zahájení řízení uplynula delší doba, než jakou předpokládá novela.

Čl. III

Technické opatření spočívající ve zrušení relevantních ustanovení zákonného opatření Senátu č. 341/2013 Sb., jež dosud nenabyla účinnosti. Součástí je i zrušení dosud neúčinného ustanovení upravujícího povinnost předkládat oponentní odborné vyjádření. Věcné důvody vedoucí ke zrušení tohoto institutu jsou popsány v Závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace.

Čl. IV

Účinnost se stanovuje na 1. 1. 2015, zejména s ohledem na účinnost zákonného opatření Senátu č. 341/2013 Sb., které je tímto návrhem rovněž dotčeno a jehož dělená účinnost právě k tomuto datu má být zrušena.

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje

Název návrhu zákona: Zákon, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákonné opatření Senátu č. 341/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozvedte 1. ledna 2015
Implementace práva EU: <i>Ne</i> ; (pokud zvolíte <i>Ano</i>): - uveďte termín stanovený pro implementaci: . - uveďte, zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU?: <i>Vyberte Ano / Ne</i>	
2. Cíl návrhu zákona	
Cílovým stavem je zrušení povinnosti oponentního vyjádření, jejíž existence se do budoucna nejeví být účelná, hospodárná a efektivní, a seznamu hodnotitelů, zejména vzhledem k připravovanému systému státní expertizy, který by měl stanovit institut s obdobnou působností. V případě existence seznamu hodnotitelů by po 1. 1. 2015 mohl nastat stav, kdy by nebylo možné zadávat významné veřejné zakázky, jelikož Ministerstvo pro místní rozvoj nedisponuje finančními prostředky, které by byly pro vedení tohoto seznamu nezbytné. Zároveň s touto úpravou pak předkladatel hodlá převzít ty úpravy vyplývající ze směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU, které se dotýkají oblastí často probíraných odbornou veřejností, a to oblastí dodatečných stavebních prací a dodatečných služeb, a hodnotících kritérií, a to za účelem efektivnějšího procesu zadávání veřejných zakázek. Mělo by dojít též ke zrušení povinnosti rušit zadávací řízení při jedné nabídce. Dále by došlo i k vyjmutí funkce člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti. Mělo by též dojít k urychlení rozhodovacího procesu v řízeních u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: <i>Ne</i>	
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>	

3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: Ano
<i>Dopad bude mít změna části zákona upravující dohled nad zadáváním veřejných zakázek. Blíže rozebráno na str. 9-10 RIA a ve zvláštní části důvodové zprávy.</i>
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) Ano
<i>Návrh novely zákona bude mít dopad obecně na všechny skupiny zadavatelů, tedy i na obce a kraje. Podrobněji jsou pak jednotlivé dopady rozpracovány na str. 5-12 RIA a ve zvláštní části důvodové zprávy.</i>
3.4 Sociální dopady: Ano
<i>Rozšíření dílčích hodnotících kritérií o možnost hodnocení vlivu na zaměstnanost osob se ztíženým přístupem na trh práce by mohlo přinést zvýšení zaměstnanosti a obecně mít pozitivní sociální dopad.</i>
3.5 Dopady na životní prostředí: Ne
<i>Pokud ano, specifikujte..</i>

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákonná opatření Senátu č. 341/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

1.2 Definice problému

V souvislosti s přijetím tří evropských směrnic regulujících oblast veřejného zadávání (směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU, směrnice o zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb 2014/25/EU a směrnice o udělování koncesí 2014/23/EU) bude nezbytné jejich obsah během následujících dvou let transponovat do vnitrostátního právního řádu.

Nové směrnice obsahují množství zásadních změn, jejichž transpozice do vnitrostátního právního řádu si vyžádá vznik zcela nového zákona o veřejných zakázkách (dále jen „NZVZ“), neboť zakotvení nových pravidel do stávajícího zákona by si vyžádalo zásadní zásahy do textu i systematiky zákona a i za vynaložení maximální snahy o vytvoření kvalitního předpisu by pravděpodobně vedlo k velké nepřehlednosti a nesrozumitelnosti právní úpravy.

Před přijetím NZVZ však předkladatel považuje za vhodné upravit některé oblasti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „ZVZ“), aniž by tím došlo ke změně koncepce zákona.

Navrhované změny v některých případech již reflektují znění směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU.

Přijetím novely zákona dojde k formulační úpravě ustanovení upravujícího podmínky pro zadávání dodatečných stavebních prací a dodatečných služeb tak, aby tato formulace byla již plně v souladu se směrnicí o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU.

Další oblastí, jejíž úpravu předkládaná novela navrhuje, je rozšíření kritérií uváděných v ZVZ pro možnost použití při hodnocení nabídek na základě základního hodnotícího kritéria ekonomicky nejvýhodnější nabídka.

Věcí čistě vnitrostátní úpravy je pak zrušení povinnosti předložení oponentního odborného vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek, jež byla stanovena zákonným opatřením Senátu č. 341/2013 Sb. a jehož účinnost má nastat 1. ledna 2015.

Dojde také ke zrušení povinnosti rušit zadávací řízení v případě, že zadavatel obdržel pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka.

Dojde též k úpravě části ZVZ týkající se výkonu dohledu nad zadáváním veřejných zakázek.

Bude též upraveno ustanovení týkající se citlivé činnosti.

Poslední oblastí, kterou předkládaná novela upravuje, je zrušení ustanovení ZVZ upravujících seznam hodnotitelů, a s tím spojené zrušení celého tohoto institutu a povinností, které z jeho existence mají pro zadavatele vyplývat.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, obsahuje komplexní úpravu zadávání veřejných zakázek v ČR. Tento zákon provádí transpozici evropských zadávacích směrnic Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb, 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek a 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES.

Rada EU v únoru 2014 schválila tři nové směrnice: 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/EU, 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/EU, a 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí. Tyto směrnice regulují oblast zadávání veřejných zakázek v EU.

Dne 28. března 2014 byly v Úředním věstníku Evropské unie tyto směrnice publikovány.

S ohledem na skutečnost, že směrnice vstupují v platnost dvacátým dnem po jejich vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie, tedy dne 18. dubna 2014, je Česká republika povinna, jakož i ostatní členské státy, do 18. dubna 2016 převzít nová pravidla do vnitrostátního právního řádu.

Ohledně stávající právní úpravy ve vazbě na rozbor skutečného stavu odkazujeme na bod 2 této Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace, který obsahuje u jednotlivých oblastí předpokládaných změn tzv. nulovou variantu popisující stávající stav.

Současná vnitrostátní úprava je ve vztahu k zakazu diskriminace v souladu s legislativou Evropské unie.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Dotčené subjekty představují zadavatele veřejných zakázek, soukromé subjekty (dodavatelé veřejných zakázek, poradenské organizace), orgány dohledu a ostatní.

A) Zadavateli veřejných zakázek jsou zadavatelé veřejní, dotovaní a sektoroví.

Veřejnými zadavateli jsou zejména

- Organizační složky státu
- Státní účelové mimorozpočtové fondy
- Příspěvkové organizace centrálně řízené
- Veřejné vysoké školy
- Kraje, obce a dobrovolná sdružení obcí
- Příspěvkové organizace místně řízené
- Fondy sociálního zabezpečení
- Zdravotní pojišťovny

Dotovaní zadavatelé

Mezi dotované zadavatele lze zařadit kterýkoliv subjekt splňující zdola uvedené podmínky. Vzhledem k tomu, že okruh dotovaných zadavatelů je široký, můžeme jako příklad dotovaných zadavatelů uvést církve, korporace, fyzické osoby, a to jak podnikatele, tak nepodnikatele.

Dotovaný zadavatel je dle textu ZVZ subjekt zadávající veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z peněžních prostředků z veřejných zdrojů nebo pokud peněžní prostředky poskytnuté na veřejnou zakázku z těchto zdrojů přesahují 200 000 000 Kč.

Sektoroví zadavatelé

Za sektorové zadavatele lze považovat subjekty, které splňují podmínky § 2 odst. 5 ZVZ. Důležitým faktorem je v případě sektorových zadavatelů vymezení relevantních činností. Relevantní činnosti jsou zakotveny v současné úpravě, přičemž předkládaná novela se jich nijak nedotýká.

B) Soukromé subjekty

- Dodavatelé
- Poradenské organizace

C) Orgány dohledu

- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
- Nejvyšší kontrolní úřad
- Finanční úřady
- Soudy

D) Ostatní

- Veřejnost – široká veřejnost nepatří do subjektů přímo dotčených novelou. Případné úspory veřejných zdrojů však mohou přinést nepřímý pozitivní dopad na veřejnost – uspořené finanční prostředky lze využít v oblastech sociální, zdravotní či vzdělávací politiky státních i samosprávných orgánů.
- Nevládní neziskové organizace – pouze v případě, že jsou příjemci dotací z veřejných rozpočtů či strukturálních fondů EU.

1.5 Popis cílového stavu

Cílovým stavem je zrušení povinnosti oponentního vyjádření, jejíž existence se do budoucna nejeví být účelná, hospodárná a efektivní, a seznamu hodnotitelů, zejména vzhledem k připravovanému systému státní expertizy, který by měl stanovit institut s obdobnou působností. V případě existence seznamu hodnotitelů by po 1. 1. 2015 mohl nastat stav, kdy by nebylo možné zadávat významné veřejné zakázky, jelikož Ministerstvo pro místní rozvoj nedisponuje finančními prostředky, které by byly pro vedení tohoto seznamu nezbytné. Zároveň s touto úpravou pak předkladatel hodlá převzít ty

úpravy vyplývající ze směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU, které se dotýkají oblastí často probíraných odbornou veřejností, a to oblastí dodatečných stavebních prací a dodatečných služeb, a hodnotících kritérií, a to za účelem efektivnějšího procesu zadávání veřejných zakázek. Mělo by dojít též ke zrušení povinnosti rušit zadávací řízení při jedné nabídce. Dále by došlo i k vyjmutí funkce člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti. Mělo by též dojít k urychlení rozhodovacího procesu v řízeních u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

1.6 Zhodnocení rizika

Rizika způsobená nečinností spočívají zejména v nárůstu administrativní a finanční náročnosti u odůvodnění významných veřejných zakázek, předkládaných k projednání vládou ČR.

Zároveň by nečinností zůstal v zákoně zakotven seznam hodnotitelů, u něhož by s přijetím systému státní expertizy došlo k duplicitě povinností mezi tímto systémem a ZVZ. Ministerstvo pro místní rozvoj navíc nedisponuje finančními prostředky pro vedení tohoto seznamu, čímž by došlo k ohrožení zadávání významných veřejných zakázek po 1. 1. 2015, pokud by ZVZ vyžadoval účast osob, které nejsou objektivně k dispozici.

2. Návrh variant řešení

A. Formulační úprava ustanovení upravujícího dodatečné stavební práce a dodatečné služby

Varianta 1 – nulová varianta

Popis:

Zachování současného stavu upraveného dle stávající právní úpravy, tedy jako vznik potřeby zadání dodatečných stavebních prací nebo dodatečných služeb ponechat důsledek objektivně nepředvídaných okolností.

Rizika a přínosy:

Jde o formulační nesoulad se zněním směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU, jejíž definice se jeví být přesnější než současné znění ZVZ.

Výhodou může být zaběhlá zvyklost zadavatelů na současné znění ZVZ a již léty ustálený výklad.

Varianta 2 – provedení změny

Popis:

Jako vznik potřeby zadání dodatečných stavebních prací nebo dodatečných služeb bude nutná existence okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat.

Rizika a přínosy:

Může nastat období nejistoty, jakým způsobem přesně vykládat pojem „okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat“.

Výhodou pak je převzetí textu směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU v oblasti, která se blíže dotýká všech zadavatelů a která může napomoci k jednoznačnějšímu stanovení podmínek pro využití institutu dodatečných stavebních prací a dodatečných služeb ještě před přijetím nového zákona o veřejných zakázkách.

Závěr:

Předkladatel doporučuje přijetí varianty 2, tedy provést formulační úpravu předmětného ustanovení.

B. Doplnění dílčích hodnotících kritérií pro základní hodnotící kritérium ekonomická výhodnost nabídky

Varianta 1 – nulová varianta

Popis:

Zachování současného výčtu doporučovaných dílčích hodnotících kritérií.

Rizika a přínosy:

Stanovení dílčích hodnotících kritérií u základního hodnotícího kritéria ekonomická výhodnost nabídky představuje pro zadavatele téměř vždy komplikaci. Z toho důvodu značné množství zadavatelů raději volí základní hodnotící kritérium nejnižší nabídková cena, které je pro realizaci a hodnocení jednodušší, avšak ne vždy může zaručit výběr skutečně nejvýhodnější nabídky.

Rizikem zachování současného stavu je pokračování v tendenci zadavatelů upřednostňovat hodnocení nabídek na základě nejnižší nabídkové ceny.

Varianta 2 – doplnění další možnosti dílčího hodnotícího kritéria

Popis:

Zadavatel bude moci jako další dílčí hodnotící kritérium využít i hodnocení organizace, kvalifikace a zkušeností pracovníků podílejících se na plnění veřejné zakázky, společně s možností hodnocení vlivu na zaměstnanost osob se ztíženým přístupem na trh práce.

Rizika a přínosy:

Dojde k převzetí dílčích kritérií uváděných ve směrnici o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU, čímž bude zadavatelům přímo ZVZ dána možnost využít dalších dílčích hodnotících kritérií, jejichž možnost zadavatele nemusela reálně ani napadnout.

Přínosem by mohl být nárůst veřejných zakázek, kde bude jako základní hodnotící kritérium využita ekonomická výhodnost nabídky.

Závěr:

Předkladatel doporučuje přijetí varianty 2.

C. Zrušení ustanovení upravujících seznam hodnotitelů

Varianta 1 – nulová varianta

Popis:

Zachování právního institutu seznamu hodnotitelů v ZVZ beze změny.

Rizika a přínosy:

Zachováním současného stavu by s přijetím systému státní expertizy došlo k duplicitě povinností mezi tímto systémem a ZVZ. Ministerstvo aktuálně nedisponuje nástroji, které by umožňovaly vedení předmětného seznamu, do rozpočtu mu nebyly přiděleny potřebné finanční prostředky k jeho zřízení, nezdá se tedy pravděpodobné, aby do 1. 1. 2015 seznam hodnotitelů, ze kterého mají být hodnotitelé významných veřejných zakázek vybírání, vznikl. V souvislosti s neexistencí seznamu hodnotitelů by pak mohlo hrozit riziko, že od 1. 1. 2015 nebude možné zadávat významné veřejné zakázky.

Varianta 2 – zrušení seznamu hodnotitelů

Popis:

Zrušení všech ustanovení upravujících povinnosti spojené se seznamem hodnotitelů.

Rizika a přínosy:

Připravovaný systém státní expertizy bude adekvátně nahrazovat plnění povinností, které měli původně plnit hodnotitelé ve vztahu k významným veřejným zakázkám. Uvažovaný seznam hodnotitelů tímto pozbývá svůj smysl a jeho zrušení je tak jediným logickým krokem, který může napomoci k právní jistotě zadavatelů a předejít riziku nemožnosti zadávání významných veřejných zakázek po 1. 1. 2015.

Závěr:

Předkladatel doporučuje přijetí varianty 2.

D. Zrušení povinnosti předkládat oponentní odborné vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek

Varianta 1 – nulová varianta

Popis:

Zachování povinnosti od 1. 1. 2015 před projednáním odůvodnění významné veřejné zakázky vládou předložit oponentní vyjádření, které by zajišťovalo Ministerstvo pro místní rozvoj.

Rizika a přínosy:

Zachováním současného stavu by od 1. 1. 2015 výrazně vzrostla administrativa spojená s předkládáním odůvodnění významných veřejných zakázek k projednání vládě ČR, společně i s nárůstem časové náročnosti pro předložení takového materiálu, kdy vedle standardního vnějšího připomínkového řízení by předkladatel musel navíc čekat na vypracování oponentního posudku, což by pravděpodobně nebyla otázka dnů, spíše se jeví, že by šlo o týdny. Zároveň by existence této povinnosti znamenala nárůst finanční náročnosti, spojený s nutností navýšení pracovních kapacit o zkušené pracovníky, kteří by oponentní posudky vypracovávali.

Varianta 2 – zrušení povinnosti předkládat oponentní odborné vyjádření

Popis:

Zrušení ustanovení ZVZ stanovícího povinnost předkládat oponentní odborné vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek před projednáním materiálu vládou ČR.

Rizika a přínosy:

Zrušením této povinnosti reálně nedojde ke zvýšení rizika při zadávání významných veřejných zakázek, neboť již nyní nic nebrání tomu, aby si vláda předložení oponentního posudku vyhradila i pokud tato povinnost nevyplývá zadavateli přímo ze ZVZ.

Závěr:

Předkladatel doporučuje přijetí varianty 2.

E. Zrušení povinnosti rušit zadávací řízení, pokud zadavatel obdržel pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka

Varianta 1 – nulová varianta

Popis:

Zachování povinnosti rušit zadávací řízení, pokud zadavatel obdržel pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka.

Rizika a přínosy:

Zachováním současného stavu by pokračovaly administrativní průtahy při nákupech specializovaných přístrojů, které se nepodařilo účinně odstranit ani přijetím zákonného opatření Senátu č. 341/2013 Sb. Zároveň by nadále mohla existovat hrozba kartelových dohod za účelem podání dvou a více nabídek se snahou o obejití povinnosti rušit zadávací řízení. Dokazování existence takových dohod je pak nadmíru problematické. Z Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2013, kterou vypracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj, vyplývá, že v roce 2012 bylo zrušeno 365 zadávacích řízení z důvodu jedné nabídky z celkového počtu 2750 zrušených (13,3 %), zatímco v roce 2013 to již bylo 1074 zrušených zadávacích řízení z důvodu jedné nabídky z celkového počtu 4652 zrušených (23,1 %). Docházelo tedy k výraznému nárůstu rušení z důvodu jedné nabídky, což by mohlo dodavatele tlačit k výše uvedenému uzavírání zakázaných dohod.

Varianta 2 – zrušení povinnosti rušit zadávací řízení při jedné nabídce

Popis:

Zrušení ustanovení ZVZ upravujících povinnost zadavatele zrušit zadávací řízení za situace, kdy obdržel pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka.

Rizika a přínosy:

Dojde ke zrušení jednoho z dlouhodobě diskutovaných a problematických ustanovení ZVZ, kdy i přes zmírnění jeho aplikace v rámci zákonného opatření Senátu č. 341/2013 Sb. bylo stále administrativně a časově náročné zadat veřejnou zakázku, na kterou zadavatel obdržel pouze jednu nabídku. Po vyhodnocení všech důsledků vyplývajících z existence předmětného ustanovení došel předkladatel k závěru, že daným ustanovením se nepodařilo naplnit jeho primární účel, což bylo zvýšení konkurenceschopnosti nabídek a zvýšení motivace zadavatelů otevírat zadávací podmínky většinu počtu uchazečů jejich mírnějším nastavením.

Závěr:

Předkladatel doporučuje přijetí varianty 2.

F. Úprava ustanovení upravujících výkon dohledu nad zadáváním veřejných zakázek

Varianta 1 – nulová varianta

Popis:

Zachování ustanovení upravujících dohled nad zadáváním veřejných zakázek beze změny.

Rizika a přínosy:

Zachování současného stavu by zachovalo stav, kdy dochází k četným průtahům v rámci řízení, jež jsou vedena u ÚOHS.

Varianta 2 – úprava ustanovení upravujících výkon dohledu nad zadáváním veřejných zakázek

Popis:

Provedení úpravy ZVZ v souladu se základními zásadami plynoucími mj. z tzv. dohledových směrnic, tj. zásadou účinnosti a rychlosti opravných prostředků, zásadou nezbytnosti okamžitě řešit protiprávní jednání předběžnými rozhodnutími, zásadou dostupnosti vhodného řízení pro zrušení protiprávních rozhodnutí pro takovou osobu, která má nebo měla zájem na získání zakázky a které v důsledku domnělého protiprávního jednání vznikla nebo hrozí škoda a pro přiznání odškodnění poškozených osob.

Rizika a přínosy:

Nová právní úprava by měla zefektivnit (zrychlit) řízení před ÚOHS. Smyslem úpravy je zajištění efektivního (rychlého a zákonného) přezkumu úkonů učiněných v zadávacím řízení.

Závěr:

Předkladatel doporučuje přijetí varianty 2.

G. Vyjmutí výkonu funkce člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti

Varianta 1 – nulová varianta

Popis:

Ponechání výkonu činnosti člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek jako citlivé činnosti.

Rizika a přínosy:

Současná úprava činí značné problémy při sestavování hodnotících komisí a jeví se jako nadbytečná pro činnost členů hodnotící komise.

Varianta 2 – vyjmutí výkonu člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti

Popis:

Provedení úpravy ZVZ spočívající ve vyjmutí výkonu funkce člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti

Rizika a přínosy:

Dojde k zjednodušení procesu sestavování hodnotících komisí, neboť za současného znění byl tento proces u významných veřejných zakázek značně administrativně náročný. Z důvodů zachování ostatních institutů § 157a odst. 1 ZVZ, a to schválení zadávacích podmínek, zadání veřejné zakázky a posuzování a hodnocení nabídek osobami určenými zadavatelem, pokud tuto činnost vykonává sám zadavatel podle § 79 odst. 5 ZVZ u významných veřejných zakázek, v citlivé činnosti, jsou rizika v této souvislosti minimální, zejména v souvislosti s povinností mlčenlivosti členů hodnotící komise.

Závěr:

Předkladatel doporučuje přijetí varianty 2.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Identifikace nákladů a přínosů

A. Formulační úprava ustanovení upravujícího dodatečné stavební práce a dodatečné služby

Náklady: Navrhovaná úprava ZVZ nepřinese dotčeným skupinám žádné nové náklady.

Přínosy: Dojde k rozšíření možností zadání dodatečných stavebních prací a dodatečných služeb, čímž dojde k efektivnějšímu a hospodárnějšímu vynaložení veřejných prostředků. Přesné částky nelze odhadnout.

B. Doplnění dílčích hodnotících kritérií pro základní hodnotící kritérium ekonomická výhodnost nabídky

Náklady: Navrhovaná úprava ZVZ nepřinese dotčeným skupinám žádné nové náklady.

Přínosy: Dojde k rozšíření hodnotících kritérií, čímž budou zadavatelé více motivováni využívat hodnocení na základě ekonomické výhodnosti nabídky, čímž může dojít k výrazným úsporám, oproti hodnocení na základě nejnižší nabídkové ceny. Číselnou hodnotu úspor nelze přesně kvantifikovat, avšak lze předpokládat, že sociální dopad a zvýšení zaměstnanosti by mohl přinést úsporu na sociálních dávkách.

C. Zrušení ustanovení upravujících seznam hodnotitelů

Náklady: Navrhovaná úprava ZVZ nepřinese dotčeným skupinám žádné nové náklady.

Přínosy: Přijetím se předejde riziku, že po 1. 1. 2015 by nebylo možné zadávat významné veřejné zakázky. Finančně zde nedojde k žádným přínosům, jelikož peněžní prostředky na vedení seznamu hodnotitelů nebyly MMR poskytnuty, nelze je tedy kvantifikovat jako přínos, jelikož zůstane zachován současný stav.

D. Zrušení povinnosti předkládat oponentní odborné vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek

Náklady: Navrhovaná úprava ZVZ nepřinese dotčeným skupinám žádné nové náklady.

Přínosy: Existence této povinnosti by znamenala nárůst finanční náročnosti, spojený s nutností navýšení pracovních kapacit o zkušené pracovníky, kteří by oponentní posudky vypracovávali. Zrušením povinnosti předkládat oponentní vyjádření tyto náklady nenastanou, avšak přesnou částku, které by tato změna týkala, nelze odhadnout.

E. Zrušení povinnosti rušit zadávací řízení, pokud zadavatel obdržel pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka

Náklady: Navrhovaná úprava ZVZ může dotčeným skupinám přinést náklady v situaci, kdy by zadavatel zvolil pokračování v zadávacím řízení s jednou nabídkou, která by nemusela být ekonomicky zcela výhodná. Vzhledem k nemožnosti odhadu počtu takových zakázek však nelze tyto možné náklady číselně vyjádřit.

Přínosy: Zadavatel bude moci pokračovat v zadávacím řízení s jednou nabídkou, pokud dojde k závěru, že je to pro něj ekonomicky výhodné. Přínosem tedy rozhodně může být možnost uzavřít smlouvu za situace, kterou současné znění ZVZ nedovolovalo. Nelze však kvantifikovat, v kolika procentech případů by zadavatel mohl této možnosti využít.

F. Úprava ustanovení upravujících výkon dohledu nad zadáváním veřejných zakázek.

Náklady: Zvýšení kauce může přinést dotčeným skupinám zvýšené náklady spojené s podáním návrhu. Nelze však kvantifikovat výši nákladů, jelikož se odvíjí od nabídkové ceny navrhovatele a je závislá na rozhodnutí ÚOHS.

Přínosy: V souvislosti se zvýšením kauce by mělo dojít i ke snížení počtu obstrukčních podání a s tím spojené možnosti rychlejšího rozhodování ÚOHS. Zrychlení umožní i zavedená koncentrace řízení. Celkově lze shrnout, že možné zvýšené finanční náklady spojené s podáním návrhu budou vyváženy rychlejším a efektivnějším procesem rozhodování.

G. Vyjmutí výkonu funkce člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti

Náklady: Navrhovaná úprava ZVZ nepřinese dotčeným skupinám žádné nové náklady.

Přínosy: Dojde k administrativnímu usnadnění sestavování hodnotících komisí k významným veřejným zakázkám.

4. Návrh řešení

4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

I. Formulační úprava ustanovení upravujícího dodatečné stavební práce a dodatečné služby

Současné znění, kdy vznik potřeby zadání dodatečných stavebních prací nebo dodatečných služeb musí nastat v důsledku objektivně nepředvídaných okolností, je v nesouladu se zněním směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU.

Změnou by došlo k částečnému převzetí textu směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU.

V úvahu přicházejí následující varianty:

- a) ponechání současného znění,
- b) formulační změna dle znění směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU.

MMR navrhuje provést formulační změnu dotčeného ustanovení, kdy vznik potřeby zadání dodatečných stavebních prací nebo dodatečných služeb musí nastat v důsledku okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat.

II. Doplnění dílčích hodnotících kritérií

ZVZ obsahuje demonstrativní výčet dílčích hodnotících kritérií. Ve věci změny jsou možnosti následující:

- a) zachování současného stavu,
- b) doplnění další možnosti, kterou může zadavatel použít jako inspiraci při stanovení dílčích hodnotících kritérií.

MMR navrhuje doplnit možnost, kdy dílčím hodnotícím kritériem může být i hodnocení organizace, kvalifikace a zkušeností pracovníků podílejících se na plnění veřejné zakázky, a vliv na zaměstnanost osob se ztíženým přístupem na trh práce.

III. Seznam hodnotitelů

Novelizace č. 55/2012 Sb. stanovila u významných veřejných zakázek povinnost veřejného zadavatele podle § 2 odst. 2 písm. a) a b) ZVZ stanovit do hodnotící komise 2 členy a 2 náhradníky ze seznamu hodnotitelů veřejných zakázek. Účinnost ustanovení stanovících tuto povinnost má nastat k 1. 1. 2015. Varianty řešení jsou následující:

- a) ponechání současného stavu,
- b) vypuštění povinnosti vedení seznamu hodnotitelů Ministerstvem pro místní rozvoj a vypuštění účasti osob ze seznamu hodnotitelů v hodnotící komisi u významných veřejných zakázek zadávaných veřejným zadavatelem podle § 2 odst. 2 písm. a) a b) ZVZ.

MMR navrhuje vypustit ze ZVZ veškerá ustanovení upravující seznam hodnotitelů a v souvislosti s tím zrušení povinnosti účasti osob ze seznamu hodnotitelů v hodnotící komisi u významných veřejných zakázek zadávaných veřejným zadavatelem podle § 2 odst. 2 písm. a) a b) ZVZ.

IV. Oponentní odborné vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek

Zákonným opatřením Senátu č. 341/2013 Sb. byla stanovena povinnost před projednáním odůvodnění významné veřejné zakázky vládou předložit oponentní vyjádření, které by zajišťovalo Ministerstvo pro místní rozvoj, s účinností od 1. 1. 2015. Varianty řešení jsou následující:

- a) ponechání současného stavu,
- b) zrušení povinnosti předkládat oponentní odborné vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek před projednáním materiálu vládou ČR.

MMR navrhuje zrušit povinnost předkládat oponentní odborné vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek před projednáním materiálu vládou ČR.

V. Zrušení povinnosti zrušit zadávací řízení při jedné nabídce

Na základě zákona č. 55/2012 Sb. byla stanovena povinnost zadavatele zrušit zadávací řízení v případě, kdy obdržel pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka. Tato povinnost byla dále modifikována zákonným opatřením Senátu č. 341/2013 Sb., kdy bylo za splnění taxativně vyjmenovaných podmínek možné pokračovat v opakovaném zadávacím řízení i při obdržení jedné nabídky. Varianty řešení jsou následující:

- a) ponechání současného stavu,
- b) zrušení povinnosti zrušit zadávací řízení v případě, kdy zadavatel obdrží pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyde k hodnocení pouze jedna nabídka.

MMR navrhuje zrušit povinnost rušit zadávací řízení v případě, kdy zadavatel obdrží pouze jednu nabídku, nebo mu po posouzení nabídek zbyde k hodnocení pouze jedna nabídka.

VI. Úprava ustanovení upravujících výkon dohledu nad zadáváním veřejných zakázek

Změna právní úpravy ve věcech výkonu dohledu ÚOHS nad zadáváním veřejných zakázek vyplývá z potřeby reagovat na nedostatečnou efektivnost stávající právní úpravy uvedené zejména v části páté zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění. Varianty řešení jsou následující:

- a) ponechání současného stavu,
- b) úprava předmětného ustanovení k zajištění efektivního (rychlého a zákonného) přezkumu úkonů učiněných v zadávacím řízení.

MMR navrhuje provést úpravu předmětného ustanovení k zajištění efektivního (rychlého a zákonného) přezkumu úkonů učiněných v zadávacím řízení.

VII. Vyjmutí výkonu funkce člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti

Navrhovaná změna souvisí se skutečností, že současná úprava činí značné problémy při sestavování hodnotících komisí a jeví se jako nadbytečná pro činnost členů hodnotící komise. Varianty řešení jsou následující:

- a) ponechání současného stavu,
- b) vyjmutí výkonu činnosti člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti.

MMR navrhuje vyjmutí výkonu činnosti člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Za novelu zákona je odpovědné Ministerstvo pro místní rozvoj.

V souvislosti s navrhovanými variantami nevzniknou dotčeným subjektům nové povinnosti.

Dále je třeba uvést, že za orgány veřejné správy hrající úlohu při novelizaci lze považovat všechna připomínková místa uvedená v čl. 5 odst. 1 Legislativních pravidel vlády. Vynucování regulace bude v působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Připomínkovým místům budou všechny potřebné informace sděleny v průběhu standardního legislativního procesu.

Gestor zákona, tedy Ministerstvo pro místní rozvoj, se již v současné době zabývá metodickou činností, dále realizuje odborné semináře, které se zaměřují na oblast veřejných zakázek. V této činnosti hodlá pokračovat i po provedení novelizace zákona. Současně je jak dotčeným subjektům, tak i veřejnosti, umožněno vznášet dotazy k oblasti veřejných zakázek prostřednictvím Portálu o veřejných zakázkách.

V souvislosti s novelizací nejsou spojena žádná výrazná rizika.

Předpokládá se, že navrhovaná úprava vstoupí v účinnost 1. 1. 2015.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti navrhovaných opatření bude učiněn v rámci následujících měsíců fungování navrhované úpravy v praxi.

7. Konzultace

Předmětná novela ZVZ byla podrobně projednávána v rámci Expertní skupiny MMR k ZVZ a Kolegia ministryně pro místní rozvoj pro veřejné investování. Zároveň byla konzultována s dotčenými subjekty a orgány státní správy. Výsledky konzultací byly zohledněny při zpracování návrhu.

Kontakt na zpracovatele RIA

Mgr. Jan Weigel, Odbor práva veřejných zakázek a koncesí

Email: jan.weigel@mmr.cz

Tel: +420 234 154 209

Zhodnocení korupčních rizik

Předkladatel provedl zhodnocení korupčních rizik, jak stanoví čl. 9 odst. 2 písm. i) Legislativních pravidel vlády, a to podle Metodiky CIA (Corruption Impact Assessment; Metodika hodnocení korupčních rizik), kterou uveřejnil Vládní výbor pro koordinaci boje s korupcí na webových stránkách www.korupce.cz/assets/protikorupcni-temata/metodika-CIA.pdf.

Zhodnocení korupčních rizik bylo provedeno strukturovaně podle jednotlivých návrhů řešení uvedených v kapitole 3 Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace.

I. Formulační úprava ustanovení upravujícího dodatečné stavební práce a dodatečné služby

Přiměřenost

Dosavadní znění předmětného ustanovení bylo výrazně restriktivní, neboť bylo formulováno jako „objektivní nepředvídatelnost“. Míra takovéto restrikce byla vyhodnocena jako nepřiměřená a vyústila v přijetí nových směrnic s odchylujícím se zněním. V návrhu řešení je tento požadavek vázán na důsledky okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat, což je v souladu s platnou evropskou úpravou.

Předmětný návrh je svým obsahem přiměřený množině vztahů, které má upravovat. Rozšíření kompetencí orgánů veřejné správy, spočívající v širší možnosti využívat jednacího řízení bez uveřejnění, není neúměrné.

Efektivita

Skutečnost, že dosavadní úprava je vyhodnocena jako neumožňující efektivní implementaci regulace, bylo důvodem pro přijetí pozměněného znění v evropských předpisech. Od částečného převzetí této úpravy do právního řádu České republiky se očekává, že dojde k účinnější aplikaci regulace.

Odpovědnost

Za postup v zadávacím řízení je odpovědný zadavatel. Přijetím regulace nedojde k nadměrnému soustředění pravomocí u jednoho orgánu. Vnitřní rozhodovací procesy zadavatele, dle kterých by byla jednoznačně určena osoba zodpovědná za konkrétní rozhodnutí, nejsou předmětem úpravy ZVZ.

Opravné prostředky

Opravné prostředky dodavatelů proti nesprávnému postupu zadavatele budou připuštěny a obecně je dohled nad dodržováním ZVZ svěřen do působnosti ÚOHS.

Pokud by nesprávně postupoval orgán veřejné moci při přezkumu takových zakázek (např. ÚOHS, poskytovatel dotace, finanční úřad), jsou v právním řádu České republiky začleněny opravné prostředky proti jejich nezákonným či nesprávným úkonům. Obecně platí, že správní rozhodnutí obsahuje poučení o řádných opravných prostředcích.

Kontrolní mechanismy

Odpovědnost jednotlivých účastníků zadávacího řízení je vymezena. Za naplnění podmínek pro postup v jednacím řízení bez uveřejnění je odpovědný zadavatel.

Dohled nad dodržováním regulace bude vykonávat ÚOHS.

Transparentnost

Ve srovnání s jinými druhy zadávacích řízení dochází při použití jednacích řízení bez uveřejnění k nejnižší míře uveřejňování, avšak postupy v tomto druhu zadávacího řízení jsou stále slučitelné s naplňováním principu transparentnosti jak je v ZVZ stanoven. Důvod použití jednacích řízení bez uveřejnění se uvádí v písemné zprávě zadavatele, která se vyhotovuje po ukončení zadávacího řízení a uveřejňuje se na profilu zadavatele, který je dálkově přístupný prostřednictvím internetu.

Dobrá praxe

Ve srovnání se stávající zákonnou úpravou se jeví navrhovaná změna podmínek pro postup v jednacím řízení bez uveřejnění v případě zadávání dodatečných plnění přiměřená.

II. Doplnění dílčích hodnotících kritérií

Přiměřenost

Dle dosavadní úpravy není přípustné hodnotit organizaci, kvalifikaci a zkušenost pracovníků podílejících se na plnění veřejné zakázky, stejně jako sociální aspekty vyjadřující společenskou odpovědnost zadavatele. U některých typů veřejných zakázek však mají tyto okolnosti zásadní vliv na plnění zakázky. Navrhované znění je v souladu s platnou evropskou úpravou.

Efektivita

Hodnocení v těchto dílčích kritériích bude svým charakterem subjektivní. Což lze obecně považovat za prostor pro vznik korupce. Aby bylo dosaženo míry transparentnosti, která je vyžadována předpisy z oblasti veřejných zakázek, bude nezbytné řádně odůvodňovat závěry hodnotící komise.

Odpovědnost

K hodnocení nabídek je zadavatel povinen ustanovit hodnotící komisi. Samotné zhodnocení nabízené organizace, kvalifikace a zkušenosti pracovníků podílejících se na plnění veřejné zakázky bude prováděno členy hodnotící komise. Jejich činnost je zastřešena odpovědností zadavatele za činnost hodnotící komise jako jeho poradního orgánu.

Opravné prostředky

Uchazeči budou oprávněni uplatňovat opravné prostředky proti nesprávnému postupu zadavatele. V úvahu přichází směřování námitek proti nesprávnému stanovení hodnotících kritérií v zadávacích podmínkách a proti závěrům hodnocení.

Kontrolní mechanismy

Dohled nad dodržováním regulace bude vykonávat ÚOHS.

Transparentnost

Požadavky na transparentnost budou naplňovány prostřednictvím stanovení hodnotících kritérií v uveřejňovaném dokumentu, kterým se zahajuje zadávací řízení. Závěry hodnotící komise budou zachyceny ve zprávě o posouzení a hodnocení nabídek.

Dobrá praxe

Vyšší míra subjektivnosti hodnocení v těchto dílčích hodnotících kritériích sice může představovat prostor pro uplatnění korupčních příležitostí. Subjektivní hodnotící kritéria jsou však přípustná i v rámci současné právní úpravy. Výklad postupů podle měněných ustanovení bude možné opřít o dosavadní metodické přístupy a rozhodovací praxi. Proto se nepředpokládá, že by v této souvislosti narůstala míra korupce.

III. Seznam hodnotitelů

Přiměřenost

Navrhované zrušení dosud neúčinné právní úpravy související se seznamem hodnotitelů je přiměřené, neboť tato úprava bude nahrazena připravovaným systémem státní expertizy.

Efektivita

Se zavedením systému státní expertizy se předpokládá, že veřejná správa bude schopna kontrolovat a vynucovat dodržování dané regulace.

Odpovědnost

Odpovědnost za složení hodnotící komise ponese zadavatel.

Opravné prostředky

Dodavatelé budou oprávněni uplatňovat opravné prostředky proti nesprávnému složení hodnotící komise.

Kontrolní mechanismy

Dohled nad dodržováním regulace bude vykonávat ÚOHS.

Transparentnost

Dostupnost informací v souvislosti se státní expertizou bude vymezena v právní úpravě státní expertizy.

Dobrá praxe

Právní úprava související se seznamem hodnotitelů dosud nenabyla účinnosti.

IV. Oponentní odborné vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek

Přiměřenost

Navrhuje se zrušení ustanovení, které dosud nevstoupilo v účinnost. Předmětný návrh je svým rozsahem přiměřený množině vztahů, které má upravovat, protože fakticky bude zachován současný stav.

Efektivita

Efektivita implementace regulace bude spočívat ve zrušení dosavadních neúčinných ustanovení.

Odpovědnost

Dle platné, avšak neúčinné úpravy, byla odpovědnost za oponentní odborné vyjádření k odůvodnění významných veřejných zakázek svěřena do působnosti Ministerstva pro místní rozvoj.

Opravné prostředky

Oponentní vyjádření je podkladem pro jednání vlády a opravné prostředky proti jeho závěrům nejsou stanoveny.

Kontrolní mechanismy

Schvalování odůvodnění veřejné zakázky představuje v souvislosti s řízením korupčních rizik preventivní opatření. Schvalování odůvodnění bude zachováno.

Transparentnost

Míra transparentnosti postupů nebude oproti dosavadní praxi změněna.

Dobrá praxe

Navrhované zachování současného stavu vychází ze zhodnocení současné míry regulace jako dostačující, a to i v souvislosti s korupčními riziky.

V. Zrušení povinnosti zrušit zadávací řízení v případě jedné nabídky

Přiměřenost

Navrhováno je zrušení platné regulace. Kompetence zadavatelů budou v důsledku přijetí regulace rozšířeny. Oproti povinnosti zadávací řízení zrušit bude zadavatel oprávněn zadávací řízení zrušit.

Efektivita

Vzhledem k zachování zadavatelova oprávnění zadávací řízení zrušit bude i nadále předmětná problematika pokryta zákonnou regulací. Cílem přijetí v současné době účinné úpravy byla prevence přípravy zadávacích podmínek na míru jedinému uchazeči. Rozvolněním této regulace mohou vznikat příležitosti pro korupční jednání, které by spočívaly v koordinaci postupů zadavatele a jím předem preferovaného dodavatele. V této souvislosti bude vhodné absenci zákonné úpravy nahradit preventivními opatřeními metodického charakteru. Cílem metodického vedení by bylo instruování zadavatelů zrušit zadávací řízení v případě, že v konkrétním zadávacím řízení je identifikováno podezření na korupční jednání.

Odpovědnost

Zrušení zadávacího řízení, resp. rozhodnutí o nevyužití oprávnění zrušit zadávací řízení, je v kompetenci zadavatele.

Opravné prostředky

Zrušení zadávacího řízení je úkonem, proti kterému lze podat opravné prostředky. Osoby, které se neúčastní zadávacího řízení, mohou podávat podněty dohledovým orgánům k zahájení řízení z moci úřední.

Kontrolní mechanismy

Příprava zadávacích podmínek s cílem fakticky omezit hospodářskou soutěž mezi potenciálními uchazeči je obcházením zákona. Dohled nad zákazem uzavírání dohod narušujících soutěž vykonává ÚOHS. Takovéto jednání může být vyhodnoceno také jako nekalá soutěž podle soukromoprávních předpisů, případně i hospodářský trestný čin.

Transparentnost

Jelikož relevantní korupční jednání spočívá v přípravě zadávacích podmínek tzv. na míru jednomu uchazeči, je vhodným preventivním opatřením povinné uveřejňování zadávací dokumentace. Potenciální dodavatelé jsou oprávněni vznést proti znění zadávacích podmínek námitky, čímž mohou diskriminačnímu jednání bránit.

Dobrá praxe

V souvislosti s povinností zrušit zadávací řízení byly zaznamenány snahy zajistit podání konkurenční nabídky. Tato konkurenční nabídka však neměla za cíl uspět v zadávacím řízení, ale pouze obcházet povinnost zrušení zadávacího řízení. Vzhledem k tomu, že jak současné, tak i navrhované znění přináší prostor pro uzavírání zakázaných dohod, nevyvozuje se z přijetí navrhovaného znění právního předpisu výrazné zvýšení hodnoty korupčního rizika.

VI. Úprava ustanovení týkajících se dohledu nad zadáváním veřejných zakázek

Přiměřenost

Dosavadní úprava způsobuje zahlcení ÚOHS často až banálními návrhy, čímž dochází k průtahům u závažných případů. Přijetím návrhu by došlo k urychlení celého procesu rozhodování, čímž by mohla být výrazně snížena míra korupčního rizika.

Efektivita

Navrhovaná změna umožní koncentraci řízení před ÚOHS a s tím spojené urychlení rozhodovacího procesu.

Odpovědnost

Odpovědnost za dohled nad zadáváním veřejných zakázek spadá do působnosti ÚOHS.

Opravné prostředky

Proti rozhodnutí ÚOHS může účastník podat rozklad.

Kontrolní mechanismy

Přezkum rozhodnutí ÚOHS provádí věcně a místně příslušný krajský soud.

Transparentnost

Dohled nad zadáváním veřejných zakázek je dostatečně transparentní již za současného stavu. Přijetím návrhu nedojde k žádnému omezení transparentnosti.

Dobrá praxe

Za současného stavu dochází k častým průtahům v rámci plnění dohledu ze strany ÚOHS. Přijetím návrhu by mohlo dojít k odstranění těchto průtahů.

VII. Vyjmutí výkonu funkce člena hodnotící komise u významných veřejných zakázek z citlivé činnosti

Priměřenost

Dosavadní úprava činí značné problémy zadavatelům při sestavování hodnotících komisí u významných veřejných zakázek. Přijetím návrhu dojde k administrativnímu usnadnění daného procesu.

Efektivita

Vyjmutím z citlivé činnosti dojde k efektivnějšímu procesu sestavování hodnotících komisí, kdy korupční rizika budou minimální, vzhledem ke zbývajícím institutům v § 157a odst. 1 ZVZ a zejména k povinnosti mlčenlivosti členů hodnotící komise.

Odpovědnost

Odpovědnost za sestavení hodnotící komise má zadavatel. U významných veřejných zakázek zadávaných veřejným zadavatelem podle § 2 odst. 2 písm. a) a b) ZVZ pak hodnotící komisi stanoví vláda na návrh ministra nebo jiné osoby, která jedná navenek jménem veřejného zadavatele podle § 2 odst. 2 písm. a) ZVZ, nebo ministra nadřízeného veřejnému zadavateli podle § 2 odst. 2 písm. b).

Opravné prostředky

Proti jakémukoliv úkonu zadavatele je možné uplatnit námitky.

Kontrolní mechanismy

Dohled nad dodržováním regulace bude vykonávat ÚOHS.

Transparentnost

Povinností předkládat návrh členů hodnotící komise ke schválení vládě je zaručením dostatečně transparentního postupu.

Dobrá praxe

Za současného stavu dochází ke komplikacím při ustanovení hodnotící komise, kdy zadavatelé nemají dostatek členů, kteří by splňovali podmínky podle zákona o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti. Přijetím návrhu dojde k odstranění těchto komplikací bez zvýšení korupčního rizika.

Závěr zhodnocení korupčních rizik

Některá z navrhovaných řešení by mohla přinášet korupční příležitosti, avšak riziko korupčního jednání nebylo zhodnoceno jako významné. Konkrétně se jedná o následující oblasti:

- Nedůvodné využívání jednacího řízení bez uveřejnění k zadání dodatečných plnění
- Zvýhodnění preferovaného dodavatele při hodnocení

- Nesprávný výběr členů hodnotící komise
- Zahajování zadávacích řízení k projektům, které nejsou důvodné a účelné
- Příprava zadávacích podmínek pro předem vybraného dodavatele

Korupční rizika navrhovaných variant byla posouzena. U problematických oblastí byla provedena důsledná analýza rizika s ohledem na možné dopady výskytu korupčního jednání a na pravděpodobnosti jejich výskytu. Dospělo se k závěru, že v připravované právní úpravě budou využita osvědčená preventivní opatření a celkově, že v oblasti veřejných zakázek jsou nastaveny mechanismy pro rozkrývání korupčního jednání. Cíl navrhované novelizace byl stanoven s ohledem na zhodnocení korupčních rizik.

V Praze dne 3. září 2014

předseda vlády

Mgr. Bohuslav Sobotka, v.r.

ministerně pro místní rozvoj

Mgr. et Mgr. Věra Jourová, v.r.